Vigala valla ajaleht

Vigala Sõnumid

NR. 7 (131) August 2012 TASUTA

Vigala Hariduselu 325

HARIDUSE AJALOOST

Eesti rahvakoolide algusaastateks loetakse 1686. aastat, mil hakati teadlikult riikliku poliitika tulemusena kooliharidust andma lihtrahvale. Vigala vallas antava hariduse algus ulatub aasta hilisema ajasse 1687. aastasse, mil praost Johann Matthäüs Embken rajas Vigalasse kooli. See oli esimene õppeasutus terves Läänemaal ja tegutses Vigala kiriku juures leerimajas.

Esimeseks kooliõpetajaks sai Forseliuse kooli lõpetanu, mistõttu on Vigala koolid olnud tugevalt seotud B.G. Forseliuse Seltsiga. Selle asutamisel 1989.a osales ka tolleaegne Kivi-Vigala Põhikooli direktor Vello Kübar ja nii kuulub kool ametlikult asutajateliikmete hulka.

Vigala hariduselu pole küll olnud pidev, seda on katkestanud nii Põhjasõda kui katk, kuid mis kord alguse saanud, kestab tänaseni. 1727. aastast tegutses lühikest aega Naravere külas köstrimaja ühes toas köstrikool. Esimene talurahvakool rajati 1823. aastal Vigala köstrimajja. Seda kooli on nimetatud ka kihelkonnakooliks.

Esimene päris oma koolihoone ehitati 1833. aastal parun von Uexkülli poolt Oesele. Kool oli tugevalt seotud mõisa praktiliste töödega, nii võib teda pidada Vigala põllutöökoolide eelkäijaks.

1840. aastal rajati Jädivere mõisa külla väike kool - Lepiku kool lepiku servas. Paarikümne aasata pärast liideti see majanduslikel kaalutustel Raba kooliga, mille algus ulatub 1854. aastasse. Raba kool nagu mitmed teisedki on kandnud erinevaid nimetusi – Raba luteriusuline vallakool, Kivi-Vigala 1. klassiline ministeeriumikool. 1972. aastal, mil Kivi-Vigalasse ehitati koolihoone, lõpetas Raba koolimaja tegevuse ja sealne toimetamine kolis üle äsja rajatud õppeasutusse.
1841. aastal avas Uexküll oma mõisas tütarlastekooli, mis hiljem oma tegevuse 1853. a rajatud Peru kooli üle viis. Viimane on tuntud oma õnnetu saatusega, sest sattus korduvalt tule roaks. Maja taastati, koliti teist ümber kuni viimase tulekahjuni 1969. aastal. Peale seda hakatigi ehitama Kivi-Vigalasse kivist koolihoonet.

1846. aastal rajas Päärdu mõisa omanik Päärdu kooli. See asutus tegutses samamoodi 1972. aastani, mil Vigala 8-klassiline kool Kivi-Vigalas uues funktsionaalses hoones oma uksed avas.

Silmapaistvaks ettevõtmiseks oli ka 1844. aastal asustatud Jädivere Õpetajate Seminar, kus koolitati välja koolmeistreid. See oli teine sellelaadne seminar Eestis, kokku sai seal hariduse 75 koolmeistrit. 1863. a viidi seminar üle paremini hoonestatud, kuid hiljem asustatud Kuuda seminari.

Ametliku kutsehariduse juured ulatuvad 1920. aastasse, mil Eesti Vabariik rajas Vana-Vigalasse mõisahoonesse Vigala Põllutöökooli. Ka see asutus on aastakümnete jooksul kandnud mitmeid erinevaid nimesid ning tegutseb tänaseni, nüüd küll juba Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskoolina.

1944. aastal alguse saanud Vigala Algkoolist on välja kasvanud Vana-Vigala Põhikool ja 1972.a rajatud Vigala 8-klassilisest koolist Kivi-Vigala Põhikool.

Vigala koolide ja siin antava hariduse juured ulatuvad sügavale ning on omavahel väga põimunud. Oluline ongi, et juured ei katkeks, vaid pikendaksid eluiga puul, mis seemneid laia maailma külvab.

Artikkel ilmus 2007. a kogumikus „320 aastat hariduselu Vigalas". Kokkuvõtte koostamisel on kasutatud Kaie Bergmanni ja Harri Kivi artikleid.

Mälestusi Vigala kooliajast

Järgnevad mälestused on autori nõusolekul välja kirjutatud Vivo Tamme raamatust "Vivo Tamme lugu" I osa (Eru 2011).

Vivo Tamm sündis 10.10.1932. Pärnu-Jaagupis loomaarst Eduard Tamme ja kooliõpetaja Salme Tamme pojana. Elusaatus pillutas peret siiasinna, Vivol tuli elada mitmes paigas ning seega käia ka mitmes erinevas koolis. Nii tuli kahel korral kolida ka Kivi-Vigalasse. Poisikest Vivot mäletavad veel paljud kaasõpilased kunagisest Raba koolist ja Peru koolist. Vanemal põlvkonnal olid muidugi meeles Eduard Tamme tegevused - põhitöö loomaarstina ning mitmekülgne osavõtt seltsitegevusest. Praegune vanem põlvkond tunneb Vivo Tamme kui kunagist EKE juhatajat, kõrgharidusega mitmekülgset meest. Kivi-Vigala Põhikoolile kinkis ta Vigala hariduselu 300. aastapäevaks kooli orkestri jaoks puhkpillide komplekti.

Raba kooli tuli Vivo 3. klassi, sellest koolist jutustab ta nii :

"Kool asus 1,8 km alevikust Kesk-Vigala poole. Koolis oli kaks klassiruumi, aga neli klassi. Koos õppisid 1. ja 2. klass ning 3. ja 4. klass. Kooli juhataja Jüri Rukki andis kõik tunnid 3. ja 4. klassile, õpetaja Alma Rokk oli 1. ja 2. klassi peal. Ainult käsitöötund olid poisid ja tüdrukud eraldi, poistele andis käsitööd Jüri Rukki. Ahh jaa, laulmist andis 1. ja 2. klassile ka Rukki Jüri.

Edsel (Vivo vanem vend) läks neljandasse klassi, mina esimesse. Eks esimesed päevad uues koolis on alati sellised kõhedavõitu, kuid linna poisil maa kooli tulla, see ei olnud eriti hull lugu. Sattusin ühte pinki istuma ühe hästi pisikese poisiga, kelle nimi oli Uuno Enni, kes oli hästi sõbralik poiss ja kellega meie kooliteed ristusid edasises elus. Samas klassis käis ka Henno Tormis, Vigala köstri poeg. Tema vend Veljo Tormis oli samas koolis 3. klassis. Mind pani algul imestama, et mõni poiss käis koolis pasteldega, kõigil neil olid maavillased ülikonnad ja paljudel olid ranitsate asemel villasest riidest õmmeldud raamatukotid, millel olid ka seljarihmad, nagu ranitsalgi.

Suurel vahetunnil sõime oma võileiva ja tühjendasime piimapudeli sealsamas klassis. Maapoistel oli kahe küllaltki paksu leivaviilaka vahel paks viilakas praetud soolast sealiha, mõnel ka praetud muna. Küllap seda liikumist oli just parasjagu - ei olnud meie hulgas ühtegi paksu poissi ega tüdrukut. Meie Edseliga polnud veel senini pikki pükse saanud. Meil olid lühikesed püksid ja villased hallid sukad, olime üsna valgete vareste moodi seal maalaste keskel. Aga eriti ei mäleta, et keegi narrima oleks hakanud. Kogu koolipere oli väga sõbralik ja ühtne.

Klassi valgustamiseks oli kaks 25 liinist petrooleumi lampi, saime nende valgel kõik oma kirja- ja muud koolitööd tehtud, keegi ei nurisenud ja meie koolis ei olnud ühtki prillidega last. Võibolla oli nendes asjades ka probleeme, aga laste elurõõmu sellised asjad ei kõigutanud. Laste jaoks olid toredad päevad siis, kui õpetaja Rokk oli haige ja kõik neli klassi istusid ühes klassiruumis. Meie, väiksemad, läksime siis 3. - 4. klassituppa, istusime hästi tihedalt, mitu last pingis ja koolijuhataja Jüri Rukki luges meile ette katkendeid kas mõnest näidendist või jutustusest. Eks tolleaegsed koolmeistrid olid ka kõvad seltskonnategelased. Rukki Jüri oli ka näitemängudes kaasa löönud, tal oli sünnipärast näitlejaannet. Meeles on, kui ta luges katkendi A.H.Tammsaare "Tõe ja Õiguse" I osa dramatiseeringust (A.Särev), kuidas Pearu vintis peaga koju tuleb ja Mäe talu väravate taga välkuva seatapu pussiga ärgitab Andrest tulema arveid õiendama. Jüri oli küll pikka kasvu mees, kuid see ei seganud temal Pearu ossa sobimast, ta oli punaste juustega ja kogu esitus koos näo- ja kehakeelega oli hästi tehtud ja kõik lapsed elasid Vargamäe elule kaasa. Kord esitas ta meile katkendi M.Aitsami jutustusest 1905. aasta revolutsioonist Vigalas. Kohalikud külanimed ja talunimed - kogu see omakandi olustik pakkus lastele nii palju huvi, kõik olid hiirvaiksed, ei mingit sosinat ega korrarikkumist.

Eks see pillimeeste elu on ikka lihtsam ja parem. Suuremate klassis oli meie kooli ainuke muusikariist - harmoonium. Kord, kui olime kogu kooliga seal klassis, nihutasin mina ennast harmooniumi ette, et proovida, kas selle pilli peal ma ka mõne lookese mängida oskan. Ja ena imet, tuligi see Kaera-Jaan välja ja oskasin ka perekonnavalsi ära mängida - olingi

valmis pillimees. Tormise Veljo ju selliseid laulukesi ei mänginud, tema oli juba siis tõsise muusika mees, muidu aga igati tore poiss ja kambajõmm.

Minu õpetaja, proua Alma Rokk, oli rahuliku iseloomuga soliidne ja üsnagi korpulentne proua, ta oli ka ilusa talu perenaine ja tema kaks poega, Väino ja Heino käisid ka Raba koolis. Minu õppimisega oli ta igati rahul, kolme minul tunnistuse peal ei olnud. Edsel aga lõpetas Raba Algkooli kiitusega."

Edasi jätkus Vivo Tamme koolitee Haimres, Kivi-Vigalasse tuldi uuesti peale sõda. Vivo läks siis Peru kooli:

"… oktoobri lõpul läksin Peru Mittetäieliku Keskkooli 5. klassi. Peru kool asus meilt oma 6,5 km ja iga päev seda maad kodus käia ei saanud, tuli olla internaadis. Mina aga olin senini olnud oma kodus ja see uus elu kohutaski mind. Peale selle oli kool juba paar nädalat töötanud ja teised õpilased mõneski aines edasi jõudnud, siit omakorda kohanemisraskused. Saksa keelega olid nad Haimre koolist ees ja ka matemaatikas ei saanud ma kohe tuult purjedesse. Mõnikord tuli mul niisugune koduigatsus peale, et pisarad kippusid silma tulema.

Koolijuhataja asemel öeldi nüüd koolidirektor. Selleks meheks oli Heino Nurmiste, pisikest kasvu mees, juuksed täpselt üle pea kammitud, alati range näoga, ilmselt oli temal ka Napoleoni kompleks. Saksa keelt andis Aliide Viikmaa, kelle isa ja ema olid kooli teenijad, perekond Tuul. Õpetaja Viikmaad hüüti ikka Tuule Liidi. No see vana Tuul oli ikka kõva mees küll, sest Peru koolis oli oma 12 ahju kindlasti, kui mitte rohkem ja vana Tuul tassis kõik puud, küttis ahjud, vedas tuha välja, tassis tüdrukute ja poiste pesuruumidesse vee ja hoidis õue puhta ja korras. Emand Tuul puhastas klassid, koridori ning saali. Iga klassi valgustuseks oli kaks 25 liinist petrooleumi lampi, mis hoiti ka Tuule pere poolt korras. Aga tütar Liide oli küll üks tuulepea, mehest oli ta lahus ja paras närvipundar oli ta ka. Üldiselt ta laste seas armastatud õpetaja ei olnud.

Algul minul oma voodit ei olnud ja magasin ühes voodis Uno Enniga, kes oli Raba kooli päevilt minu pinginaaber. Siis aga juhtus nii, et jäime poistega suurem osa sügelistesse. Eks see pesemine oli ka poisikeste moodi, väga vähese veega, sooja vett ju polnud, ainult külm vesi. Dr. Kull kirjutas meile sügeliste salvi ning saime neist jagu.

Peale seda ema kauples minule voodikoha õpetaja Mägi juurde, kes oli oma kahetoalises korteris elav üksik naine. Seal oli juba hoopis kodusem olla ja õppimine hakkas ka kohe paremini minema. Söömas käisin ikka kooli internaadi sööklas. Sööklaks oli seda ju palju nimetada, võiks öelda, et see oli ühine söög koht. Tollel ajal ehitati koolid ikka ja ainult valla rahadega ja raha pole kunagi liiga palju ning Vigala peremehed olid natukene kitsivõitu ka, loeti ju Vigalat Läänemaa Mulgimaaks. Nii ehitatigi see suur Peru koolimaja üsnagi valmis, aga mitte päris valmis. Söögisaali seinad olid saepalkidest, nii nagu nad saekaatrist olid välja tulnud. Valge värviga olid värvitud ainult aknad, mujal oli naturaalne puit. Seal me sõime kolm korda päevas. Igal hommikul oli piimaga keedetud viljakohv ja laual oli maaleib pluss suur emailkausitäis valget jahusousti, milles olid üsnagi suured pekitükid sees. Sousti tõstsime taldrikule ja leivatükkidega sõime selle sousti ära. Meile kõigile maitses see toit väga, mul hakkab praegugi suu vett jooksma, kui selle hea sousti peale mõtlen. Lõunaks oli supp ja kartulid soustiga, aga õhtusöök ei ole enam meeles - tee oli kindlasti. Keetjatädi oli selle kamba peale üks, meid võis seal olla 80 - 90 õpilast, iga päev oli temal kaks-kolm tüdrukut abiks kartuleid koorimas, lauda katmas ja koristamas. Iga pere tõi oma lapse jaoks toidu toormaterjali kodunt koolimajja, selleks olid seina peal toidumaterjalide normide kogused. Lapsed olid igal juhul söönud ja ei mäleta, et oleks kunagi tühja kõhu tunnet olnud."

5. ja 6. klassis oli Vivo juba kohanenud, õppis hästi, mängis kooli orkestris Mihkel Saia juhatusel, orkestripoistest meenutab Mihkel Naamsi ,Henno Tormist, meenutab ka koolipoistele nii omaseid vallatusi, õpetajate vahetusi jne. Paralleelselt kooli- ja igapäevase elu kirjeldustega põimuvad ka mälestused II maailmasõja sündmustest. Elukoha järjekordse vahetuse tõttu tuli 7. klass mujal lõpetada.

Et nimetatud raamatus on pühendatud palju lehekülgi Vigalale, avaldatud huvitavaid fotosid, tahaksid paljud seda lugeda. Paraku on raamat kirjutatud väga isiklikus plaanis ning seda kingitakse vaid lähedastele ja sõpradele, müügile ta ei tule. Kivi-Vigala raamatukogule lubas autor siiski ühe raamatu ning Mai Sipelgas ütles, et annab seda soovijatele lugeda küll, kuid järjekord saab olema pikk. Raamat on olemas ka Vivo Tamme kunagisel klassivennal Peru koolist Manfred Bergmannil.

Kokkuvõtte raamatust koostas
Kaie Bergmann

MTÜ-l „Vigala Külade Ümarlaud“ on hea meel teile teatada, et

VIGALA KÜLADEPÄEV

toimub 11. augustil Kivi-Vigalas

10.00 Kivi-Vigala rahvamajas jututuba. Aili Pikkofi ja Jaanus Ermanni näitusmüük **„PORTSELAN ja SIID"**
12.00 Küladepäeva avamine koos spordipäevaga põhikooli staadionil
12.30 „Suur jõukatsumine“ - võistkondlik showala koos külavanematega staadionil
12.00 - 17.00 Vigala Külade keskuses kosmeetik REET:
- TASUTA individuaalne konsultatsioon ja nõuanded naha hoolduseks naistele ja meestele. Kaasas testrid salongisarjast ACADEMIE
- Salongisarja ACADEMIE kehahooldusvahendite müük. **ALLAHINDLUS 10%**
- Kõrvadesse püstoliga aukude tegemine. Hind koos kõrvarõngastega 15 €
- Kulmude ja ripsmete keemiline värvimine

17.00 Vigala Külade keskuses **KÄSITÖÖTUBA** – Signe

Külaplatsil kohal **SEEDRI PUUKOOL**. Kellel kindel soov, helista telefonil 434 1053 ja esita tellimus! Tutvu ka kodulehega: http://www.seedripuukool.ee/
Lastele batuut.
21.00 PIDU Vigala küladekeskuses ansambliga „Vana Kooli Noored“ – **TASUTA!**

TULE JA VEEDA PEREGA KENA PÄEV!

VALLAVALITSUSES JA VOLIKOGUS

Vigala Vallavalitsuses

06.06.2012 istungil otsustati:
- väljastada projekteerimistingimused ühele objektile
- anda kirjalik nõusolek ühe ehitise püstitamiseks
- väljastada ehitusload kolmele ehitisele
- väljastada kasutusluba ühele ehitisele
- kinnitada töökeskkonnaspetsialistiks Ain Kärsna
- eraldada reservfondist 300 eurot kingituseks Ardo Arusaarele seoses olümpiakvalifikatsiooni täitmisega
- kooskõlastada MTÜ Vana-Vigala Jahi- ja Kalameeste Seltsi taotlus laskekatsete läbiviimine Tõnumaa külas asuvas laskepaigas
- Lubada korraldada 29.06. - 01.07.2012 Vana-Vigala lauluväljakul üritus "Hard Rock Laager 2012"
- eraldada reservfondist vastavalt arvetele vajalik summa Kivi-Vigala Põhikooli ja Vana-Vigala Lasteaia täiendavateks elektri kontrollideks
- seoses uue õppekavaga soetada koolidele kitarriõppekomplektid. Komplektid võtta arvele põhivarana ning vajaminev summa eraldada kapitalikulude reservi eelarvest
- eraldada sotsiaaltoetusteks 65 eurot

20.06.2012 istungil otsustati:
- lubada erastada vaba põllumaad ühel taotlejal
- kinnitada Vana-Vigala lasteaia nimekiri vastavalt lasteaia direktori esildisele
- anda heakskiit Vigala valla piirides tuuleenergia kasutamis- ja arendamisvõimaluste väljaselgitamiseks kavandatavatele uuringutele. Avalduses esitatud ettepanek on teadmiseks võetud ja seda arvestatakse koostamisel olevas Vigala valla üldplaneeringus. Uuringute ettevalmistamisel oleme valmis koostööks. Uuringute läbiviimne ja mõjude hindamine jääb endiselt uuringust huvitatud strateegilise investori pädevusse.
- eraldada sotsiaaltoetusteks 306.72 eurot

11.07.2012 istungil otsustati:
- väljastada projekteerimistingimused Oti I kinnistu liitumiseks elektrivõrguga
- lubada ühendada kaks katastriüksust üheks katastriüksuseks
- eraldada sotsiaaltoetusteks 438.28 eurot
- väljastada kirjalik nõusolek puurkaevu rajamiseks
- teostada Vana-Vigala Põhikoolis elektri mõõdistamised ning eraldada nimetatud tööde tegemiseks vajaminev summa reservfondist. Võimla tuletõrjesignalisatsiooni paigaldamiseks eraldada vajaminev summa kapitalikulude reservist.
- eraldada Kivi-Vigala lasteaias tehtavateks elektritöödeks vajaminev summa kapitalikulude reservist
- arutusel oli Mare Ülemaante avaldus eraldada rahalist toetust Vigala Algkooli kokkutuleku korraldamiseks. Avaldus otsustati rahuldada ning eraldada 50 eurot kultuuri- ja spordiprojektide eelarvest
- MTÜ Jätkusuutlik Vana-Vigala taotlus toetada projekti "Hirvepark III –Vana-Vigala Hirvepargi jätkuhooldus" 500 euroga otsustati rahuldada ning eraldada nimetatud summa reservfondist

01.08.2012. istungil otsustati:
- väljatada kaks ehitusluba
- väljastada kaks kasutusluba
- moodustada riigihanke komisjon koosseisus Merje Voog, Jaak Vapper ja Helja Kaarits
- eraldada sotstoetusteks 160 eurot

Raplamaa Partnerluskogu LEADER programmi 2012.a. sügisesed taotlusvoorud avanevad kõik 6. augustil ja lõpevad 13. augustil 2012 kell 18 õhtul

Taotlusi võetakse vastu järgmistesse meetmetesse:
Meede 4.1 Asulate füüsilise elukeskkonna parendamine (külade investeeringutoetuse meede) Toetuste kogusumma on 176 768 eurot.
Meede 1.2 Mikroettevõtluse areng (mikroettevõtete investeeringutoetuse meede). Toetuste kogusumma on 89 126 eurot.
Meede 4.2 Külade omaalgatuse ja sotsiaalse aktiivsuse edendamine (külade ürituste meede). Toetuste kogusumma on 25 995 eurot.

Taotlusvoor on senisest tavalisest tähtajast septembrikuust tõstetud kolm nädalat varasemaks, seoses Euroopa Liidu 2008 - 2013. a eelarve perioodi lõpule jõudmisega, kuna esitatud projektitoetuse taotlused peavad saama vastused (toetuse määramise või mittemääramise otsused) kõige hiljem 2012. a detsembris. Taotlejad peavad arvestama, et projektid tuleb täielikult ellu viia 2013. a lõpuks, ainult väga erandkorras võib eriloa alusel põhjendatud investeeringuid teha veel 2014. a.
PRIA selgitusel on taotluste toetamisel eelistatud pooleliolevate objektide lõpetamine, kusjuures taotleja peab kirjalikult garanteerima, et ehitusobjektile antakse kasutusluba hiljemalt 2013. a detsembriks. Projektitoetuse taotlused päris uute ehitiste rajamiseks, mis kindlasti 2013. a lõpuks valmis ei saa, jäävad taotlusvoorus rahuldamata.

Meetmete nõustamise aegade ja infopäevade kohta saate teavet Raplamaa Partnerluskogu kogulehelt www.raplaleader.ee

KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

KIK toetab Vana-Vigala mõisa pargi projekteerimist

SA Keskonnainvesteeringute Keskuse (KIK) nõukogu otsustas toetada Vigala Vallavalitsuse projekti "Vana-Vigala mõisa pargi rekonstrueerimise projekt" Looduskaitse programmist. Projekti eesmärgiks on saada ülevaade mõisa pargi tänasest olukorrast ja edaspidi vajalikest tegevustest, et saavutada pargi loodus- ja muinsuskaitseline väärtus. Koostada rekonstrueerimise projekt, mille tulemusel säilitame pargi peamised väärtused - ajalooliselt kujunenud planeeringu ning elurikkuse.

Aitäh Vigala Vallavalitsusele

Täname südamest vallavalitsust, et nad võimaldasid meil vahva külapeo korraldada ja kilomeetrite rohke ekskursiooni Setumaale.
Kesk-Vigala jaanitule heaks korda-minekuks tänan väga Hendrikkot, Taavit, Annit, kes meile head tantsumuusikat esitasid. Tantsuplatsil ei tundunud meist keegi valu liigestes ega väsimust. Tants käis vara hommikuni.

Ekskursioon Setumaale juhtus väga palavale päevale ja see tegi selle pika sõidu väsitavaks. Meie reisist võtsid osa Oese, Vanamõisa, Tõnumaa ja Päärdu küla elanikud. Käisime maantee muuseumis, siis Taevaskoja orgusid vaatamas ja osa reisi seltskonnast käis jõelaev Lonnyga Ahja jõel sõitmas. See sõit oli rahustav ja nauditav. Setumaal käisime veel muuseumis. Ega selle pika sõidu peale rohkem jõudnudki. Bussijuht Ahto oli heatujuline ja meeldiv. Suut tänu talle selle sõidu eest.
Minu bussipinginaaber oli õpetaja Naima Maalinn, kes oskas iga maakonna kohta rääkida midagi huvitavat. Iga teeots oli talle tuttav, sest ta on palju neis paikades viibinud. Mina sain palju targemaks. Aitäh talle.

Suur tänu vallavalitsusele rahalise toetuse eest.

Külavanem Malle Kivi

Rutt soovitab:
Rukki – pohlavaht 100 grammi

20 g rukkijahu
40 g keevat vett
35 g külmutatud või värskeid pohli
20 g suhkrut
Maitsestada võib vanillisuhkruga/ kaneeliga/ ingveriga

Valmistamine:

- mõõda jahu vahustamisanumasse ja mikserda juurde keev vesi;
- lisa külmunud marjad, suhkur ja vanillsuhkur ning mikserda heledaks kohevaks vahuks;
- värskete või ülessulanud marjade kasutamisel lase rukkijahuvahul enne marjade lisamist täielikult jahtuda;
- serveeri külma piima või kisselliga.

2012 aasta LEADER programmist Vigala koguduses

ELK Vigala Maarja kogudus on aastate jooksul oma töö korraldamiseks esitanud projekte saamaks rahalist toetust oma tegevusele. Üheks oluliseks osaks on selles ka meede 4.1 Asulate füüsilise elukeskkonna parendamine, mille raames sai 2012. aastal Vigala kogudus LEADER programmist toetust kogudusele murutraktori ja sellele järelkäru soetamiseks. See tagab Vigala kiriku pargi hoolduse järgmise põlvkonna masinate kasutamisega. Murutraktor John Deere 165 koos järelkäruga on Ameerika taustaga töökindel kahe aastase garantiiga masin mis soetati MERCO AS kaasabil, antud firma tagab ka masina hoolduse. Kulumaterjalide kulu kaetakse Vigala koguduse eelarvest.

Igal aastal külastab projekti Teeliste kirik raames suvel meie kirikut palju inimesi nii meilt kui kaugemalt. Alati oleme pälvinud nende heakskiitu oma suhtumisega kodukirikusse ja selle ümbrusse. Meie kirik ei ole muuseumieksponaat, mida mööda punast vaipa vaatamas käiakse, vaid on osa meie Vigala elust ja tegemistest. Meie kirik ja kirikuaed peab olema koht kuhu tahetakse tulla ja kus on hea olla, kui on rõõmupäevad, ja ka siis, kui saadame oma kaasteelist maise teekonna lõpul. Kodukirik ja inimesed selle ümber on see, mida meenutatakse aastate tagant ka siis, kui elutee on viinud kaugele laia maailma. Vähemalt mõttes tahetakse siia korraks-ki tagasi tulla. Hoiame siis Vigalas oma kodukirikut ja teeme tema heaks seda, mida igaüks suudab ja oskab.

Toivo Averin
Vigala koguduse kirikumees

TOIDUABI JAGAMISEST

Eesti Punase Risti vahendusel saabus Rapla maakonda taas Euroopa Liidu toiduabi, mis on mõeldud eelkõige toimetulekuraskustega peredele – töötud, toimetulekutoetusesaajad, paljulapselised pered, üksikvanemad, üksikvanurid.

Toiduabi esimene saadetis (makaronid, neljaviljahelbed, õli) on jõudnud juba ka Vigala valda. Teise saadetisega jõuab augusti keskel kohale nisujahu. Toiduabi jagamine algab alates **13.08.2012** Vigala Vallavalitsuses. **14. augustil kell 11 - 12** jagatakse toiduabi Vana-Vigala Rahvamajas.

Täiendav info telefonil 489 4777; 526 9841 Ilme Roosi

ESIMESED VELOTUURID

Vigala rühmast sai esimese velotuuri kogemuse Kärolin Lints osalemisega 38. Tartu noortetuuril, kus tema ülesandeks oli õppida ja kogeda aktiivset võidusõitu samas ka ette valmistuda sügisesteks Eesti meistrivõistlusteks. Kuna võistlus käis M16 poistega nagu võrdne-võrdsega, siis selles tempos ei suutnud esimest hooaega maanteel sõitev Kärolin lõpuni vastu pidada ja kolmandal päeval enam starti ei lubatud. Põhjuseks eelmisel päeval kaotus võitjale üle 20% ajast.

Nädalapärast peeti juba järgmine Urumarja 24. Velotuur Pärnumaal, kus juba paljud Vigala treeningrühma liikmed said jõudu katsuda omavanustega. Sellel tuuril said sõita M(mehed)N(naised)12, MN14 ja N16 vanuserühmad. Velotuur kestis kolm päeva ja koosnes erinevatest distantsidest. Esimesel päeval proloog, teisel päeval triatlon ja kriteerium ning kolmandal päeval grupisõit.

Kokkuvõttes oli Vigala noortest parim Andreas Liitmäe 64., Kärolin Lints 66., Annabel Vaarma 80. ja Egert Nei 92. Kohaga. Stardis oli kokku 108 noort.

20.07.2012 peeti Eesti MV maastikusõidus Harjumaal Ülgasel, kus olid stardis Vigala vallast neli tublit tüdrukut. Rada oli väga tehniline ja raske, seega jäi tüdrukutel väheste kogemuste tõttu julgusest ja osavusest puudu, et konkureerida eakaaslastega. Tulemuseks protokollis Kärolin Lints 11., Annabel Vaarma 12., Keitlin Niit 13. ja Grete Kärsna 14. koht. Stardis oli kokku 15 ratturit.

Eesti tasemel võistluste vahele on jäänud ka Rapla maakonna meistrivõistlused eraldistardis, kus Vigala treeningrühma liikmetest Silver Haljas M10 vanuserühmas saavutas III koha, aga N16 vanuserühmas saavutati lausa kolmikvõit - esimene Kärolin Lints, teine Keitlin Niit ja kolmas Annabel Vaarma. M12 vanuserühmas sai Andreas Liitmäe II koha ja Egert Nei tuli neljandaks.

Andres Jõessaar

Maadlusuudised

7. juunil lõpetasid Vigala maadlusrühmad pidulikult oma hooaja Laagri kardikeskuses. Parimatele jagati auhindu, söödi, joodi ja sõideti kardiga. Tublimad Vana-Vigala treeningrühma maadlejad 2011/2012 hooajal olid: Raido Liitmäe (85p), Karlis Kaldma (84p), Andreas Välis (71p). Kivi-Vigala tublimad olid: Jaanika Lepla (45p), Heily Tiitus (36p), Kalju Torri (27p). Tublimad treeningutest osavõtjad olid: Hannes, Andreas, Marvin, Ismail ning Jaanika – neil ei olnud hooaja vältel ühtegi puudumist.

21. - 24. juunil Zagrebis toimunud EM juunioridele saavutas Karlis Kaldma 74kg 17. koha (29 osalejat) ja Raido Liitmäe 84kg 14. koha (25 osalejat).
29. - 30. juunil toimus Soomes võistlus Ruissalon painit, kus Andreas Välis 50kg sai 2. koha ja Hannes Välis 56kg 3. koha.
29. - 30. juunil toimus Saksamaa GP Dortmundis, kus Ardo Arusaar saavutas 96kg 3. koha.

Jüri Nisumaa

VIGALA VALLA SPORDIPÄEV

11. AUGUSTIL KIVI-VIGALAS

AJAKAVA:

9.00 Võrkpall (2N + 4M). Järgmist mängu vilistab võitja võistkonna mängija
10.00 Korvpall (3 + 1 varu)
7 - 12 a
13 - 15 a
16 a ja vanemad
11.00 Petanque
11.00 EELKOOLIEALISTELE: 30 m jooks, kaugushüpe, pallivise, jalgrattasõit
12.00 AVAMINE, eelkooliealiste autasustamine
12.30 „Suur jõukatsumine“ (võistkondlik showala koos külavanematega 2N+2M+1 külavanem)
13.00 Perevõistlus (M+ N+ 2 last vanuses kuni 12)

13.00 Jätkuvad korv- ja võrkpall ning KERGEJÕUSTIK:
- 60m jooks - noored 7 - 10 a (T, P); 11 - 15 a (T, P); veteranid 35 – 45 a N; 40 – 54 a M
- 100m jooks - 16 a ja vanemad (N, M)
- Kaugushüpe - noored 7 - 10 a (T, P); 11 - 15 a (T, P); 16 a ja vanemad (N, M); veteranid 35 - 45 a N; 40 - 54 a M; 46 - ... N; 55 - ... M
- Kuulitõuge - 16 a ja vanemad (N, M); veteranid 35 - 45 a N; 40 - 54 a M; 46 - ... N; 55 - ... M
- Sõdurisaapa vise - noored 7 - 10 a (T, P); 11 - 15 a (T, P); Naised 16 - ...; Mehed 16 -...

14.00 - 15.00 Sangpommi rebimine – 16 - 45 a (24 kg) 1 minut; veteranid 45 - ... (24 kg) 1 minut Noored kuni 16 a ja naised - veepudeli hoidmine.
15.00 Pendelteatejooks (4N + 4M)
15.15 Köievedu 5-liikmelistele võistkondadele (N, M)
16.00 Jalgratta kross - 7- 15 a ja vanemad
16.30 AUTASUSTAMINE, loterii

20.00 DISCO Kivi-Vigala Rahvamajas Sissepääs 2€ ja spordipäevast osavõtjatele 1€

Alkoholijoobes vettemineja RISKIB OMA ELUGA

Sel suvel pöörab Päästeamet oma kampaanianoole kõikide tõeliste sõprade suunas, tuletades meelde, et ükski reklaam ei suuda peatada purjus ujujat, küll aga suudavad seda teha kaaslased.

Kurb statistika näitab, et möödunud suvel oli iga viies uppuja alkoholijoobes 20-30 aastane meesterahvas. Hoolimata sellest, et ollakse teadlikud joobes vette mineku ohtlikkusest, kaob alkoholi mõjul ohutunne ning inimene läheb veekogusse oma võimeid proovile panema. Lisaks alkoholijoobest tulenevatele koordinatsioonihäiretele aitab uppumisele igati kaasa ka ebapiisav ujumisoskus.

Ülehinnatud oskused

Eesti inimene hindab selgelt üle oma ujumisoskust ja võimet - täisealisest elanikkonnast 50% ei oska üldse ujuda või suudavad teha seda ainult vaid kuni 25 meetrit. Alkoholijoobes vette minek on aga igal juhul eluohtlik isegi väga hea ujumisoskusega inimesele.

Kaaslased saavad õnnetuse vältimiseks ära teha olulisema, takistada purjus inimest, kui ta soovib ujuma minna. Alkohol ja ujumine ei sobi kuidagi kokku, seega, kehtib vana ütlus, kui jood, ära uju.

Ent üldine tähelepanelikkus ning oskus uppujat ujujast eristada annab võimaluse nii mõnigi õnnetus ära hoida. Teada võiks, et vees on kahte tüüpi hädaolukordi, väsinud ujuja ja uppumine. Väsinud ujuja suudab püsida vee peal, hingata ning hüüda appi. Sellise inimese edasiliikumine on väga napp ning ta võib uppuda, kui talle appi ei minda.

Uppuja seevastu enam appi ei karju, tema jõud läheb sellele, et pead vee peal hoida. Aktiivne uppuja teeb veepinnal püsimiseks kätega üles-alla liigutusi, keha on seejuures püstises asendis ning appi ta ei hüüa. Passiivne uppuja ei liiguta vaid hõljub veepinna all nägu allapoole.

Kui õnnetust märkad, siis peab esmalt alati mõtlema enda ohutusele. Kui tunned, et ei jaksa ega oska uppujat päästa, teavita lähedalasuvaid inimesi ning kutsu abi. Kannatanule ulata kättejuhtuv ese, puuoks, aer. Öeldakse, et surmahirmus inimese haare on nii tugev, et sellest ei jaksa täismeeski lahti rabeleda, seega peaks päästja ja uppuja vahele jääma mõni ese.

Laste eest vastutavad vanemad

Kui ise satud hätta, siis esmalt katsu säilitada rahu, seejärel hüüa appi ning katsu abi saabumiseni hõljudes veepinnal püsida, nii ei kuluta energiat.

Lastega veekogu äärde minnes on soovitus väga lihtne ja loogiline, lapsi ei jäeta hetkekski üksi ja laste eest vastutavad ainult nende vanemad. Väikelapse uppumiseks pole vaja väga sügavat vett vaid paari hooletut silmapilku. Kuid lastega veekogu äärde minnes peab jälgima sedagi, et näiteks võidu vee all hinge kinnihoidmisest või kellegi mänguhoos vee alla surumisest võib välja kooruda raskete tagajärgedega õnnetus.

Nii lapsed kui täiskasvanud võiks ujuda selles sügavuses, kus neil jalad kindlalt põhja ulatuvad, soovitatavalt piki kallast. Vette pole samuti vaja hüpata vaid oleks targem minna rahulikult. Vettehüppetornides peab jälgima, et enne hüpet poleks vees kedagi ees, alla ei hüpata ka pea ees ning kui hüpe tehtud, tuleks võimalikult kiiresti hüppekoht vabastada.

Kui pead meeles neid pisikesi nõuandeid, on kindel, et suvi möödub ilma suuremate veeõnnetusteta. Õnnetus ei pidanud tulles hüüdma. Veel parem oleks aga, kui õnnetus kohale ei jõuagi.

Evelin Trink
Päästeameti Lääne päästekeskuse pressiesindaja

Meie hulgast lahkunud

Saima Allipere
Ärni Lang
Kalle Kiikajon
Aleksander Kaarits
Evi Mänd

Siiras kaastunne naabrimees Kalevile perega kalli

ÄRNI LANGI

kaotuse puhul.

Naabrid Nõmme talust

Muru süles, sambla põues
tuule varjus olla hea.
Hing läeb päikesesse üles
mulla põue väsind pea.

Siiras kaastunne Ülle Sireni perele

ISA

surma puhul

Vanamõisa ja Tõnumaa küla rahvas

Üks mälestus helge ja puhas,
üks mälestus Sinust me jaoks.
See eal ei saa muutuda tuhaks,
ei kunagi Sa südamest kao.

Armsat **ANDRES KIKAS't** mälestavad 65ndal sünniaastapäeval lesk ja lapsed peredega.

Siiras kaastunne Teile, Jaan ja Helja lastega

ALEKSANDER KAARITS´a

surma puhul.

Vanamõisa ja Tõnumaa külarahvas

Avaldame kaastunnet abikaasale ja lastele

SULO LEPIK´u

surma puhul.
Lepiku Lihatööstus töökaaslased

Tunneme kaasa Jürmole ja Tiiule nende leinas

ISA ja ABIKAASA

surma puhul.

Endised töökaaslased
Vigala-Latte farmist

Juulikuu sünnipäevalapsed

Evsimia Laanemets	92
Asta Alt	90
Leida Üürike	88
Agnes Jalakas	87
Linda Rist	85
Harri-Heinrich Hiibus	84
Helju Kuldma	83
Linda Roosi	81
Helgi-Kirsti Valge	81
Aino Võtti	75
Ell Rahnik	65
Anne Kalmus	65
Rein Krasnikov	60
Vello Alurand	60
Anne Lukmann	60

Augustikuu sünnipäevalapsed

Aliide Pütsepp	89
Virve Alliksalu	80
Eha Lipp	70
Aadu Alu	65
Milvi Juhkam	65
Eha Muruoja	65
Gennadi Levin	60
Tõnu Tulvik	60
Ira Abel	60
Marja Leht	60

Palju mul kauneid sõnu keelel,
mida täna Sul tahaks ma öelda.
Parimat soovides Su eluteele,
katsu aastaile küll mitte mõelda ...

Palju õnne!

Anne!

Elus on hetki,
mis rõõmu toob rinda,
kord aastas on päev,
millest mööda ei minda!

Õnnitleme juubeli puhul!
Kojastu küla rahvas

Uus ilmakodanik

Keron Song

Pressin heina

Janek Kuusik
Tel. 5557 2329

MTÜ VIGALA KÜLADE ÜMARLAUD KUTSUB ÜHISELE VÄLJASÕIDULE!

V Küüslaugu Festival

25. augustil 2012 Jõgeva Kultuurikeskuse pargis

• Lavalt tervitab Mr. Küüslauk
• Esinevad: Kaunimate Aastate Vennaskond – Andres Dvinjaninov, Hannes Kaljujärv, Jüri Lumiste, Indrek Kalda ja Toomas Lunge
Rockin`Lady & Her Rivertown Boys
Toomas Anni
• Eesti Kulinaaria Instituudi Superkoka võistlus "SUPERCHEF GARLIC FEST 2012"
• Küüslaugu- ja kartuliköök, küüslaugutoidud, küüslaugujäätis, küüslaugukohv, küüslaugujuust, küüslaugušokolaad, küüslaugukomm, küüslauguõlu, küüslaugusupp, küüslauguvanikud, küüslaugumoos, küüslauguvorst, küüslauguviin, röstitud küüslauk, konserveeritud küüslauk...
• Batuudid, skyjump, rodeohärg, näomaalingud, õhupallid, jääpurika sulatamise võistlus...
• Eesti kaupmehed pakuvad: küüslauk, sibul, mesi, köögivili, käsitöö, sepised, puutooted, ehted, istikud, küpsetised, liha- ja kalatooted...

Festivali käepael: 5 eurot, alla 12. a tasuta!

Buss väljub Vana-Vigala TTK parklast kell 7.30 suunaga Kivi-Vigala poole.

Osalemisest teata telefonil 514 7444

BUSS TÄITUB KIIREMINI, KUI ARVATA OSKAD!

Hea maaomanik

Olen noorpõllumees teie kodukandist, kes soovib oma tegevust laiendada.

Seoses sellega otsin inimesi, kes soovivad oma põllumaad müüa või rendile anda!

Kõik pakkumised on teretulnud.

Vallo Asperk

Tel 527 2580
Vallo@asv.ee

Müün kooritud tatart. Kooritud tatart saab idandada. Samas müüa tatrapeentangu ja tatrajahu, millest saab kiiresti valmistada tatraputru.

Janek Kuusik
janekkuu@gmail.com

Pakun heinamaade hooldusniitmise teenust

Erki Plamus
Tel 5666 6986

Vigala Sõnumid, Kivi-Vigala küla, Vigala vald 78001 Raplamaa
Väljaandja: Vigala Vallavalitsus
Trükk: Hansaprint OÜ
Toimetaja: Elle Altmets, elle@vigala.ee
Toimetajal on õigus redigeerida avaldamiseks saadetud artikleid
Küljendus: Kurimuri OÜ
Tel 489 4770, GSM 5615 9260
Faks 489 4773
Kodulehekülg: www.vigala.ee/ajaleht/ajaleht.html